

Cyrlometodějská
stezka

Poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje

Svatý Kopeček – Velehrad

www.cyrl-methodius.eu

FOND MIKROPROJEKTŮ

„Sv. Cyril a Metoděj přispěli rozhodujícím přínosem při budování Evropy, nejen pokud jde o její křesťanské náboženské společenství, ale i co se týká její občanské a kulturní jednoty.“

sv. Jan Pavel II., Slavorum apostoli

SVATÝ KOPEČEK - VELEHRAD

SVATÝ KOPEČEK - VELEHRAD - SVATÝ MIKULÁŠ

Milý poutníku,

vydáváš se na cestu, která přivede tvé kroky na místa, kde se odehrávaly a psaly dějiny Velké Moravy. Místa, která jsou neodmyslitelně spjata s působením svatých bratří Konstantina Cyrila a Metoděje. V jistém smyslu následuješ také ty jejich pradávnou misii. Oni se vydali z daleké Konstantinopole, aby ve světle své víry přinesli zdejším národům radostnou zvěst – evangelium; aby díky utvoření nového písma povznesli středoevropský prostor do rodiny již existujících národů; aby díky výchově a vzdělání, které se snažili předat místnímu lidu, zazářila místní kultura a díky prvním právním textům spravedlivě uspořádali vztahy v tehdejší společnosti. Vydáváš se tedy také na cestu poznání a objevování.

Když budeš, stejně jako oba soluňští bratři, naslouchat hlasu svého svědomí a budeš otevřený ke všem situacím, které tě potkají, jistě budeš odměněn v podobě poznání sebe, vztahu k druhým lidem i Toho, který nás přesahuje a kterého nazýváme Bohem. Upřímné hledání a pozorné vnímání je předpokladem, který může být přetvořen v opravdové poznání či nalezení odpovědi na otázky, se kterými se vydáváš na tuto pouť.

SVATÝ KOPEČEK – VELEHRAD

Cestou ti mohou pomoci také sakrální i světská díla vytvořená generacemi předků, krásná příroda i pohostinní lidé. Nechť rezonují ve tvém srdci a v každém kroku na této poutní cestě sv. Cyrila a Metoděje. Jejich odkaz je stále živý i dnes. Cyri-lometodějská tradice po staletí vychovávala a vedla k poznávání evangelia, kultivaci vlastní kultury, prohlubování vzdělání a utváření spravedlivých vztahů – to vše v otevřenosti a plodném dialogu, respektování názoru druhého a úcty ke kořenům své historie. Svým putováním a přenesením poznání do každodenního života můžeš jejich odkaz naplňovat i ty!

KRÁTKÁ HISTORIE

Oba bratři se narodili v Soluni (Konstantin r. 827, Metoděj r. 813/815), která byla v té době po Konstantinopoli druhým největším a nejvýznamnějším městem byzantské říše.

Obyvatelé byli především Řekové, ale vně města žili velké osady Slovanů. Odtud pochází domněnka, že oba bratři dobře znali slovanský jazyk. Metoděj (původním jménem pravděpodobně Michal) zastával úřad správce provincie, nejspíš v Makedonii. Asi po deseti letech odešel do kláštera, kde přijal jméno Metoděj.

Konstantin byl mimořádně nadaný student. Mezi jeho učitele patřil i jeden z nejvzdělanějších mužů své doby, pozdější patriarcha Fotios. Mohl se stát vysoce postaveným císařským úředníkem, to ovšem odmítl pro svou lásku k moudrosti a stálé touze po studiu. Stal se knihovníkem ve velechrámu Hagia Sofia v Konstantinopoli (asi roku 849), což znamenalo, že zastával také úřad tajemníka konstantinopolského patriarchy. Za krátkou dobu se stal profesorem, vedl mnoho učených debat a sporů (např. se zastánci ikonoklasmu). Ještě před misí na Velkou Moravu byl vyslán s delegací vypravenou císařem ke dvoru arabského kalifa. Později, již se svým bratrem Metodějem, byl poslán k Chazarům. Cestou v Chersonu (na poloostrově Krym) našli ostatky třetího nástupce sv. Petra – papeže sv. Klimenta I., který byl z Říma vyhnán a později utopen v Černém moři.

Na přání slovanského knížete Rostislava odpověděl císař Michael III. kladně a poslal soluňské bratry Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu. V jejich osobě získala Velká Morava učence, kteří se vyznali jak v náboženství, tak v organizaci a právu. Konstantin nevěřil v úspěšnost misie k národu, který nemá vhodné písmo pro svůj jazyk. Vytvořil tedy hlaholici, dodnes obdivovaný výtvar. Toto nové písmo konečně dovedlo zachytit všechny zvukové odstíny ve slovanské řeči, k čemuž byla latinka nedostačující. Oba bratři byli roku 863 přijati s velkými poctami a jejich dílo se rychle šířilo. Lidem byla bohoslužba srozumitelná a přitažlivá, neboť mnoho textů se také zpívalo. Překládali knihy Písma a učili místní žáky. Když dospěli k závěru, že se jejich dílo naplnilo, rozhodli se vydat do Říma nebo do Byzance, aby nechali vysvětit své učedníky.

Při přezimování v Benátkách je pozval papež Mikuláš I. k návštěvě Říma a obhajobě nového bohoslužebného jazyka. Při příchodu do Říma seděl již na papežském stolci Hadrián II., který byl jejich myšlenkám nakloněn. Dokonce jim i s římským lidem vyšel vstříc, neboť se dozvěděl, že přinášejí ostatky jeho předchůdce na stolci sv. Petra – čtvrtého římského biskupa sv. Klimenta I. V roce 868 papež Hadrián II. přijal slovanské knihy, posvětil je a uložil v chrámu Panny Marie Větší (dnešní bazilika Santa Maria Maggiore – jedna ze čtyř papežských bazilik v Římě), čímž schválil staroslověnskou bohoslužbu. Následně také nařídil, aby žáci, kteří přišli s Konstantinem a Metodějem, byli vysvěceni na kněze.

Konstantin posléze vstoupil do jednoho řeckého kláštera, kde přijal jméno Cyril. Po 50 dnech, přesně 14. února 869, ve svých 42 letech zemřel. Papež přikázal, aby mu byl vystrojen pohřeb jako samotnému papeži.

Metoděj se po smrti bratra zdržoval v Římě. Na žádost knížete Kocela ho Hadrián II. vysvětil na kněze a vyslal ho jako svého legáta pro slovanské země. Po Metodějově příchodu si však Kocel uvědomil, že potřebuje vlastního biskupa. Proto se Metoděj vrátil zpět do Říma, kde byl následně vysvěcen na biskupa a jmenován arcibiskupem moravsko-panonským. Následující období je díky politické situaci pro Metoděje velmi obtížným. Nejprve je zajat západními kněžími, kteří nechtěli přijít o svůj vliv na zdejší misijní území, dokonce téměř přišel o život. Byl osvobozen až na zásah papeže Jana VIII., u kterého intervenoval Svatopluk, a znovu se ujal svého úřadu. Musel ale opět obhajovat společné učení obou bratrů, a tak již potřetí navštívil Řím, kde byl opětovně potvrzen do úřadu arcibiskupa i jako učitel pravé víry. Víme, že později navštívil také Byzanc. Přitom na Moravě neúnavně budoval církevní správu, překládal (za 8 měsíců se mu podařilo přeložit Starý zákon) a vyučoval nové žáky. Velmi významným je také jeho dílo právní: Zákon sudnyjljudem (civilní zákoník) a Nomokánon (církevní zákoník). Je známo, že pokřtil českého knížete Bořivoje (manžela sv. Ludmily a dědečka sv. Václava). Zemřel 6. dubna 885 na Velké Moravě. Jeho hrob se do dnešních dnů nenašel.

Jejich význam pro celý středoevropský prostor dokazuje zájem nejen mnohých jejich žáků, kteří po rozpadu Velké Moravy působili především v jihovýchodní Evropě, ale také celá cyrilometodějská tradice prožívaná s větší či menší intenzitou po celá staletí až do dnešních dnů. Aktuálnost jejich myšlenek a učení podtrhl papež sv. Jan Pavel II., který je 31. 12. 1980 prohlásil za spolupatrony Evropy.

LEGENDA, VYSVĚTLIVKY

→ orientační vzdálenost do cíle
→ číslo trasy
→ základní turistické údaje o trase
→ text s popisem trasy
→ text o významných památkách, pamětihodnostech a zajímavostech na trase
→ číslo poutního zastavení
→ výškový profil trasy

Medailonek významné osobnosti

ANICKA ŽELIŽOVÁ

Narodila se v Hradci nad Morávou. Její životní příběh je plný vzpomínek a zkušeností. V roce 1978 byla ve Zbraslvi členkou občanského sdružení, které se zabývalo ochranou přírody a památek. V roce 1982 se stala členkou občanského sdružení "Želízka", které se zabývalo ochranou přírody a památek. V roce 1984 byla zvolena předsedkyní občanského sdružení "Želízka". V roce 1986 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1988 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1990 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1992 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1994 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1996 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1998 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2000 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2002 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2004 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2006 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2008 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2010 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2012 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2014 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2016 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2018 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2020 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2022 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka".

Medailonek významného místa / lokality

BUKOVÝ HŘEBET

Bukový hřbet je významná lokalita v okolí Hradce nad Morávou. Její historie je plná vzpomínek a zkušeností. V roce 1978 byla ve Zbraslvi členkou občanského sdružení, které se zabývalo ochranou přírody a památek. V roce 1982 se stala členkou občanského sdružení "Želízka", které se zabývalo ochranou přírody a památek. V roce 1984 byla zvolena předsedkyní občanského sdružení "Želízka". V roce 1986 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1988 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1990 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1992 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1994 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1996 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 1998 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2000 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2002 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2004 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2006 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2008 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2010 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2012 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2014 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2016 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2018 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2020 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka". V roce 2022 byla zvolena členkou občanského sdružení "Želízka".

	obtížnost [1 - 5]
	délka [km]
	převýšení [m]
	orientační čas potřebný k překonání úseku [h]
	<i>trasa stezky</i>
	ZASTAVENÍ
	plánované ZASTAVENÍ

	ubytování
	stravování
	kulturní cíl
	duchovní cíl
	technická zajímavost
	přírodní zajímavost
	rozhledna
	rekreace
	infocentrum
	průvodcovské služby

KLAD MAPOVÝCH LISTŮ

	poutní stezka
	poutní stezka v přípravě
	značená turistická trasa
	informace
	klášter, -přístupný veřejnosti
	hrad, -přístupný veřejnosti
	zámek, -přístupný veřejnosti
	zámeček, -přístupný veřejnosti
	zřícenina, -s průvodcem
	hradiště, archeologické naleziště
	muzeum, technická památka, větrný mlýn
	synagoga, zajímavost
	zdravotnictví, horská služba
	rozhledna, místo dalekého rozhledu
	přírodní, termální, koupaliště, kryté bazén

	účelové letiště, letiště
	ZOO, golf
	hájovna, mlýn, šachta, štola
	pomník, kaple, kostel
	dálnice, vícepruhová silnice
	silnice I., II. a III. třídy
	zpevněná cesta, cesta, pěšina, tunel
	železnice, stanice, zastávka
	státní hranice
	hranice NP, CHKO, přírodního parku
	chráněné území
	alej/stromořadí, památný strom
	hřbitov, les, pramen
	trasa lodní dopravy, přístav/přístaviště, přívoz
	vrstevnice po 20 m, výškový bod

Svatý Kopeček u Olomouce foto Petra Konečná

1. etapa: SVATÝ KOPEČEK U OLOMOUCE – TRŠICE

Naše putování začínáme v centru úrodné Hané. Než se vydáme pout-

●○○○○

14,5 km

122 m

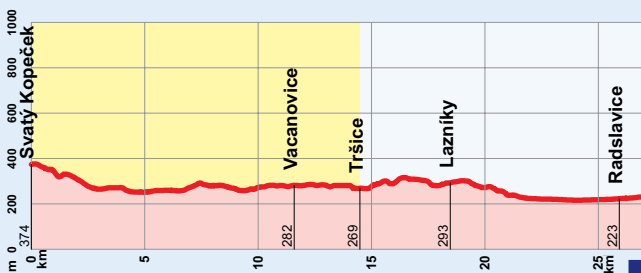
3,6 h

ni stezkou, stojí za to navštívit Olomouc a její významné památky. Patří mezi ně bezesporu Sloup Nejsvětější Trojice (památko UNESCO) a také několik chrámů, mezi nimiž vyniká katedrála sv. Václava. O Olomouci se právem říká, že co do počtu kostelů na jednoho obyvatele je evropským favoritem.

SVATÝ KOPEČEK U OLOMOUCE

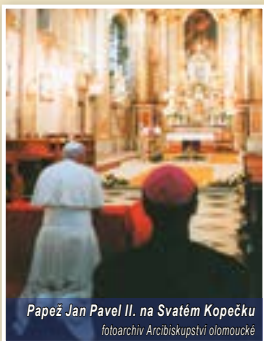
Uprostřed úrodné Hané, 10 km severovýchodně od Olomouce, stojí Svatý Kopeček se svou architektonickou dominantou – poutním kostelem Navštívení Panny Marie, který je chloubou moravského barokního umění a paládiem Hané.

Svatokopecká bazilika stojí na místě, kde od roku 1632 stála poutní kaple, vybudovaná olomouckým měšťanem Janem Andrýskem pod patronací premonstrátského kláštera

1. SVATÝ KOPEČEK U OLOMOUCE – TRŠICE

na Hradisku. Byla postavena v letech 1669 až 1679 podle návrhu architekta Giovanniho Pietra Tencally. Svou rozlohou je monumentální – její průčelí měří 25 m, včetně obou křídel rezidencí pak 97 m, její délka je 55 m. Výška klenby presbytáře dosahuje 16 m, kopule o průměru 11,5 m sahá do výše 30 m, výška věže je 45 m. Pozoruhodná je architektura hlavního oltáře se stříbrným svatostánkem a nad ním umístěným milostným obrazem Panny Marie pod stříbrným baldachýnem korunovaným římskými korunkami v roce 1732.

Papež Jan Pavel II. na Svatém Kopečku
fotoarchiv Arcibiskupství olomoucké

Na průčelní zdi baziliky jsou zasazeny dvě pamětní desky připomínající povýšení svatyně na baziliku minor v dubnu 1995 a papežskou návštěvu. Papež Jan Pavel II. navštívil Svatý Kopeček u Olomouce při své historické pouti 21. května 1995. Při slavnostní kanonizační bohoslužbě v Olomouci-Neředíně prohlásil za svaté Jana Sarkandra a Zdislavu z Lemberka.

V severní rezidenci v chodbách u Bolestných schodů bylo v roce 2008 z iniciativy Matice svatokopecké zřízeno Muzeum Matice svatokopecké, která zde působí od roku 1923 jako „mladší sestra“ Matice svatohostýnské.

Papež Jan Pavel II. na Svatém Kopečku (setkání s mladými, 21. 5. 1995) fotoarchiv Arcibiskupství olomoucké

Raritou poutního místa jsou kramářské boudky vzniklé v době výstavby barokního komplexu v letech 1722 až 1732. Z bývalého poutního domu z roku 1667 byl po rozsáhlé rekonstrukci v roce 2002 otevřen nový hospic s kaplí Svatého Ducha.

Svatý Kopeček je rodištěm národního umělce, malíře a grafika Karla Svobinského (1896–1986), na Svatém Kopečku pobýval Jiří Wolker, který zde roku 1921 napsal báseň Svatý Kopeček. Na rozhraní Svatého Kopečku a Samotíšek bydlel spisovatel a překladatel Otto František Babler (1901–1984). Dlouhá léta zde žil a pracoval samotišský rodák Jan Nepomuk Derka (1864–1935), významný nakladatel, vydavatel pohlednic a svatých obrázků (proslul krajkovým zdobením), upomínkových a devočních předmětů, poutních zpěvníků, autor stručných dějin svatokopeckého chrámu. Na Svatém Kopečku pobýval od roku 1939 až do své smrti olomoucký arcibiskup Mons. ThDr. Leopold Prečan. Znamou osobností je také svatokopecký probošt P. Julius Jan Půda (1881–1956).

Madona – Sv. Kopeček u Olomouce
fotoarchiv PhDr. Mgr. Josefa Paly

www.svatykopecek.cz

 *Od poutní baziliky na **SVATÉM KOPEČKU** sestoupíme podél krámků k **ZASTAVENÍ č. 39** u hospice, odkud pokračujeme vlevo podél restaurace. Na křižovatce jdeme vpravo a křižujeme hlavní silnici, pokračujeme podél dlouhé zděné zídky po pravé straně. Pod zahradami odbočujeme na polní cestu směrem k lesu vlevo. U lesa se dáme vpravo, jdeme přímo lesní cestou a pak polní cestou ke kapli sv. Donáta (bez sochy světce) před obcí **BUKOVANY**, kde je **ZASTAVENÍ č. 38**. Odtud pak směřujeme do obce.*

Historické prameny se o obci Bukovany zmiňují již k roku 1141, kdy olomoucký biskup Jindřich Zdík posvětil nový kostel

Bukovany – polní kaple sv. Donáta foto Karel Kršák

1. SVATÝ KOPEČEK U OLOMOUCE – TRŠICE

sv. Václava. Nyní zde stojí nový kostel sv. Antonína Paduánského (1992), který byl pátou sakrální stavbou postavenou v olomoucké arcidiecézi po roce 1989.

 *Na hlavní silnici odbočujeme vlevo směrem k nedaleké **VELKÉ BYSTŘICI**. Ve městě zahne-
me vpravo – směr Olomouc, po 100 m pak vlevo k **ZASTAVENÍ č. 37**.*

Velká Bystřice – zámek foto Karel Kršák

V roce 1381 se ve Velké Bystřici připomíná tvrz, přestavěna na konci 16. století na renesanční zámek s hotelem, který dnes patří k nejvýznamnějším pamětihodnostem města. Budova radnice pochází z roku

1825. V centru města stojí římskokatolický farní kostel Stětí sv. Jana Křtitele. Je zde také kostel Církve československé husitské (Husův sbor) z roku 1937.

 *Z Velké Bystřice pokračujeme po silnici do **SVĚSEDLIC**.*

Nejstarší památkou v obci Svěsedlice je smírčí kříž z roku 1547 před bývalou školou (zde je **ZASTAVENÍ č. 36**). Kaple sv. Františka z Assisi (1902) stojí na místě původní dřevěné zvonice.

 *Ze Svěsedlic pokračujeme opět po hlavní komunikaci do další vesnice. Procházíme křižovatkou Doloplazy - Čechovice, neodbočujeme, jdeme přímo do **VACANOVIC**.*

Svěsedlice – smírčí kříž z roku 1547 foto Karel Kršák

Na návsi obce Vacanovice stojí kaple sv. Praxedy z roku 1771. U ní se nachází **ZASTAVENÍ č. 35.** Význačnou památkou obce je hřbitovní Betlémská kaple z roku 1930.

 *Z Vacanovic se vydáváme opět po silnici. Na křižovatce odbočujeme vlevo směr – **TRŠICE.***

Vacanovice – kaple sv. Praxedy foto Karel Kršák

Obci Tršice vévodí velký farní kostel Narození Panny Marie. V jeho blízkosti je mohutná betonová socha žáby (o rozměrech 3 × 3,5 m) postavená v roce 2009 jako připomínka na mecenáše Tršic – Jiřího Žabku z Limberka. Zde je také **ZASTAVENÍ č. 34.**

V přízemí tršického zámku se nachází vesnické muzeum. Jeho exponáty obsahují dobový nábytek, oblečení, množství dokumentů, fotografií a podrobnou novodobou historii chmelařství a zemědělství s řadou

Tršice – kostel Narození Panny Marie foto Karel Kršák

unikátních hospodářských předmětů. Nejznámější tršickou osobností byl místní rodák Jan Nitka (1906–2013), uznávaný zahradník a ovocnář, který byl specialistou na bobuloviny a oříšky. Vyšlechtil dokonce vlastní lískový ořech, který podle něj nese název Nitkův.

Tršice – zámek foto Karel Kršák

Tršice – socha žaby foto Karel Kršák

2. etapa: TRŠICE – PAVLOVICE U PŘEROVA

Z Tršic až do Pavlovic u Přerova jdeme fakticky stále po silnici místními

●○○○○

14,4 km

165 m

3,5 h

malebnými vesnicemi, které mají také pěkné názvy – Lazníky, Buk, Prosenice, Radslavice. Kromě církevních staveb nás dovede oslovit třeba osmdesátimetrový cukrovarský komín.

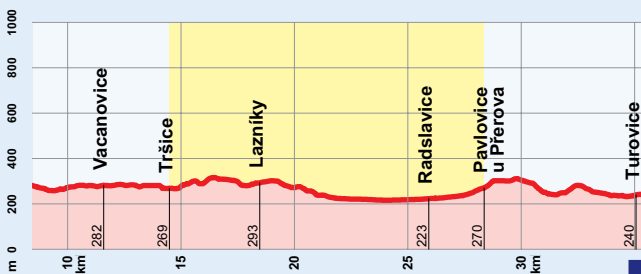
 V obci Tršice po 150 m na hlavní silnici odbočujeme vlevo směrem – **LAZNÍKY**.

V Lazníkách je nejvýznamnější památkou místní kaple sv. Floriána z roku 1825 (socha světce v ní však chybí). U ní se nachází

 ZASTAVENÍ č. 33.

Lazníky – kaple sv. Floriána foto Karel Kršák

2. TRŠICE – PAVLOVICE U PŘEROVA

Nejstarší sochou v obci je barokní pískovcová socha Panny Marie Svatokopecké (1738), na jejímž podstavci je vytesán erb šlechtického rodu Podstatských.

 Z Lazníků jde me znovu po hlavní komunikaci. Na křižovatce odbočujeme vpravo směrem k obci **BUK**.

V středu obce Buk stojí kaple sv. Urbana, barokní lidová stavba se šestibokou věžičkou z roku 1841, u níž je **ZASTAVENÍ č. 32**.

 Dále jdeme po silnici a přicházíme do **PROSENIC**. Křižujeme silnici I/47 Přerov – Lipník, vlevo za kostelem je **ZASTAVENÍ č. 31**.

Obec Prosenice má tři dominanty: farní kostel sv. Jana Křtitele a sv. Antonína Paduánského, před nímž stojí kamenný kříž, více než osmdesátimetrový cukrovarský komín a v jeho blízkosti stojící silo na 20 tisíc tun cukru.

 Pokračujeme kolem hřbitova, který máme po levé straně, úzkým asfaltovým chodníkem mezi zahradami na silnici, odbočujeme vpravo a pokračujeme směr – **RADSLAVICE**. Na křižovatce před kostelem je **ZASTAVENÍ č. 30**.

Dominantou obce Radslavice je filiální kostel sv. Josefa z roku 1932, další významnou památkou je barokní kříž z roku 1759. Z významných osobností, které se zde narodily, vzpomeňme Františka Slaměníka (1845–1919), ředitele měšťanských škol v Přerově, organizátora moravského učitelstva a zakladatele

Komenského muzea v Přerově. Na jeho rodném domě č. p. 32 je umístěna pamětní deska a jeho jméno nese i místní mateřská škola.

 Z křižovatky odcházíme po hlavní silnici č. 434 vlevo směrem na Sušice, asi po 400 m odbočujeme vpravo směr – **PAVLOVICE U PŘEROVA**. V obci

jdeme vlevo a míváme odbočku ke kostelu sv. Jiljí (1886), asi po 200 m je po levé straně u autobusové zastávky **ZASTAVENÍ č. 29**.

K nejvýznamnějším osobnostem, které kdy žily v Pavlovicích, patřil P. Jan Jiří Ignác Středovský (1679–1713), spisovatel, historik, panslavista, který jako kněz působil v obci od roku 1703 až do své předčasné smrti. Zde je také pohřben. Svým dílem se zapsal do české historiografie. Do historie obce se zařadil také starý šlechtický rod Skene, jehož rodová linie zakotvila na Přerovsku na začátku druhé poloviny 19. století. Průmyslník a velkostatkář baron Alfred Skene (1849–1917) se významně zasloužil o rozvoj obce. V letech 1890 až 1891 zde nechal postavit zámek, který dnes slouží jako domov důchodců. Pohřben je v rodinné hrobce na místním hřbitově.

Radslavice – kostel sv. Josefa foto Karel Kršák

Hradčany – kaple sv. Antonína Paduánského foto Karel Kršák

3. etapa: PAVLOVICE U PŘEROVA – SVATÝ HOSTÝN

A jsou zde další nezvyklé názvy – Hradčany, Nahošovice, Dřevohostice. Zde nás vítá pět set roků stará zvonice. A již se pomalu blížíme k Svatému Hostýnu – od Slavkova už je to jen pár kilometrů, ale strmé chůze.

●●●○

20 km

710 m

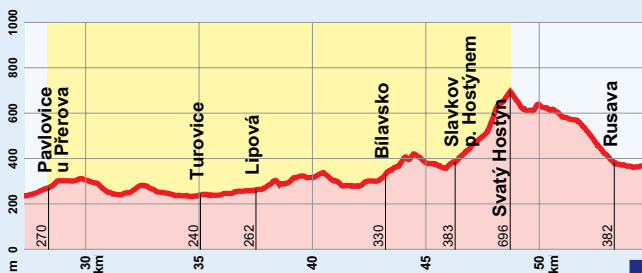
8,4 h

Z obce Pavlovice u Přerova jdeme po silnici směrem k obci **HRADČANY**.

Na návsi obce Hradčany stojí věž zvonice, ke které byla v roce 2008 přistavěna kaple sv. Antonína Paduánského.

Na křižovatce jdeme doprava k **ZASTAVENÍ č. 28**. Po silnici pokračujeme do **NAHOŠOVIC** k **ZASTAVENÍ č. 27**.

Četné archeologické nálezy z doby neolitické (mladší doba kamenná) řadí obec Nahošovice k nejstarším trvale osídleným územím hostýnského podhůří. Dominantou obce je kaple

3. PAVLOVICE U PŘEROVA – SVATÝ HOSTÝN

Nejsvětější Trojice postavená v roce 1874 na místě někdejší dřevěné zvonice. Nahošovice proslavil místní rodák Josef Zmeškal (1885–1943), pedagog, profesor latiny a řečtiny na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži, od roku 1920 ředitel kůru v kostele sv. Mořice v Kroměříži, později ředitel arcibiskupského semináře v Kroměříži a vydavatel edice hudebních skladeb.

Nahošovice – kaple Nejsvětější Trojice foto Karel Kršák

 *Z Nahošovic jdeme stále po silnici až na křižovátku, kde odbočujeme vlevo směr – **DŘEVOHOSTICE**. Za mostem je **ZASTAVENÍ č. 26**.*

Od konce 15. století bylo dřevohostické panství v majetku významného moravského rodu Žerotínů. Od počátku 16. století se zde projevil silný vliv českých bratří, kteří v obci založili jednu z nejstarších bratrských škol na Moravě (1561). Městečko nazývali Moravská Sarepta. Dřevohostickému náměstí vévodí renesanční radnice z roku 1521, obnovená v původní podobě. Jejich pět věžiček, z nichž prostřední je nejvyšší, hovoří o hrdelním právu městečka. Další významnou architektonickou památkou je renesanční čtyřkřídlový zámek z 16. století se zachovalým předzámčím. Byl postaven na místě původního

Dřevohostice – radnice foto Karel Kršák

zemanského sídla - tvrze z roku 1368. Zámek patří k nejvýznamnějším památkám moravské renesance. Farní kostel sv. Havla z druhé poloviny 18. století stojí na místě bývalého českobratrského sboru, vystavěného v letech 1570 až 1579. U kostela stojí renesanční 25 metrů vysoká bratrská zvonice z roku 1521. Kolem věže se dříve rozprostíral také bratrský hřbitov, na němž byl pohřben biskup Jednoty bratrské Jan Jessenius, jeden z překladatelů Bible kralické. Před farou stojí mariánský sloup, pískovcová plastika s vzácně se vyskytujícím reliéfem Adama a Evy u rajského stromu z roku 1768.

V Dřevohosticích se narodil v roce 1718 moravský barokní skladatel Josef Schreier, autor vánoční mše *Missa pastoralis in C boemica*, která bývá řazena na roveň známé Rybovy vánoční mše Hej mistře. Dalším významným rodákem byl P. Cyril Vrbík (1927–2002), farář poutního místa v Dubu nad Moravou, který tam byl zavražděn 22. října 2002.

 Pokračujeme po hlavní silnici č. 150 směr – Bystřice pod Hostýnem. V **LIPOVÉ**, kde je kaple sv. Cyrila a Metoděje, pokračujeme kolem **ZASTAVENÍ č. 25** k obecnímu úřadu, kde odbočujeme vpravo.

Po polní cestě směřujeme přes horizont k rybníku, kde odbočujeme vlevo. Po 300 m přecházíme mírně vlevo louku směrem k lesu. Po absolvování této části poutní cesty se nacházíme na území Zlínského kraje.

Dřevohostice – bratrská zvonice foto Karel Kršák

Lipová – kaple sv. Cyrila a Metoděje foto Karel Kršák

3. PAVLOVICE U PŘEROVA – SVATÝ HOSTÝN

Procházíme značenou lesní cestou k větší křižovatce ve tvaru písmena T, jdeme vlevo k **ZASTAVENÍ č. 24.** Po krátké době nás cesta dovede na okraj lesa, kde se otevře výhled na pásmo Hostýnských vrchů s dominantou Svatého Hostýna a nejvyššího vrchu **Kelčského Javorníku** (864 m n. m.). Pokračujeme vpravo a po projití kolem dětského tábora a hájenky směřujeme do **Bílavska**. Přecházíme hlavní silnici č. 438 a železniční trať, u farního kostela sv. Bartoloměje (1784) je **ZASTAVENÍ č. 23.**

prof. František Dvorník
foto z rodinného fotoarchivu ing. F. Dvorníka

Nejvýznamnějším místním rodákem byl Inocenc Kružil (1908–2000). Ve své knížce vzpomínek na Bystřicko na počátku 20. století zachytil dobu svého dětství a mládí formou poutavého vyprávění o kraji pod Hostýnem i lidech, kteří zde žili. Na hřbitově v Bílavsku je pohřben prof. František Dvorník (1893–1975), rodák z blízké Chomýže, který patřil k světově uznávaným byzantologům. Během svého života

byl oceněn velkým množstvím poct a čestných doktorátů předních světových univerzit. Zemřel 4. listopadu 1975 v Kroměříži během svého pobytu v Československu.

 V obci **BÍLAVSKO** odbočujeme vpravo po místní komunikaci, asi po 300 m se vydáme vlevo a stoupáme prudce vzhůru cestou do lesa. Po krátkém lesním úseku na rozcestí pokračujeme vpravo, projdeme lesem a pokračujeme po polní cestě (vlevo les, vpravo výhled na Hostýn) do **SLAVKOVA POD HOSTÝNEM**.

V obci na první křižovatce se vydáme vlevo do kopce, na hlavní silnici odbočíme vpravo a pak vlevo ke kapličce Panny Marie Lurdské (1833) s vitráží Panny Marie Hostýnské a sv. Floriána –

 ZASTAVENÍ č. 22.

Stoupáme po cestě rovně vzhůru, dostáváme se na širokou lesní cestu. Asi po 400 m odbočujeme vlevo po strmém chodníku. Přicházíme k louce po levé straně, po 30 m odbočujeme vpravo k rozcestí **Pod Valy** k **ZASTAVENÍ č. 21 A.**

SVATÝ HOSTÝN

Svatý Hostýn je nejoblíbenější a také nejnavštěvovanější moravské poutní místo. Svou roli v tom jistě sehrává i důstojná poloha hory. Tvoří ji dva vrcholy. Severnější s rozhlednou je nejvyšším místem (736 metrů n. m.), zatímco na druhém temeni (718 metrů n. m.) u západního okraje stojí bazilika Nanebevzetí Panny Marie. Velkolepý poutní chrám se dvěma věžemi z 18. století stojí na místě bývalé malé mariánské kaple. Svou polohou je nejvýše položenou sakrální stavbou na Moravě. Pod vrcholem kopce se nachází také vodní pramen.

Svatý Hostýn – bazilika foto Karel Křížák

K dalším významným památkám na Svatém Hostýně patří Sarkandrova kaple (1658), poutní domy, venkovní sochy sv. Cyrila a Metoděje (1864), sv. Anny (1894), sv. Antonína (1948),

Socha Božského Srdce Páně

Rozhledna Františka Josefa I.

Větrná elektrárna

Jurkovičova křížová cesta

Stará křížová cesta

Cesta světla

sv. Ambrože (2007), socha Božského Srdce Páně u schodiště nad Vodní kaplí (1919), stará křížová cesta (1902), Jurkovičova křížová cesta (1912–1933), Vodní kaple (1658), u které se i dnes můžete občerstvit vodou z hor, rozhledna císaře Františka Josefa I. s kaplí sv. Kříže (1898), poutní hostinec Ovčárna (1912), větrná elektrárna (1993) a Cesta světla (2010) –

14 zastavení připomínající velikonoční události Ježíšova vzkříšení. Posledním zastavením na poutním místě je bezesporu hostýnský lesní hřbitov z roku 1913.

Nejstarší historie

Doklady o nejstarším osídlení spadají do nejmladší fáze doby bronzové – vznik ostrožného hradiště z období kultury lidu popelnicových polí. Na temeni hory se nachází pod vrstvami naší současné historie staré keltské oppidum. Založili jej zde v posledním století před změnou letopočtu západní Keltové (Galové) – první bezpečně známé etnikum na našem území. Výzkumy potvrdily domněnku, že Hostýn byl (po Starém Hradisku u Protivanova) druhým keltským oppidem na Moravě.

Sarkandrová kaple foto Karel Kršák

Pohled na Svatý Hostýn na počátku 20. století (historické foto) fotoarchiv PhDr. Mgr. Josefa Paly

Svatý Hostýn – bazilika a Sarkandrova kaple foto Karel Kršák

Matice svatohostýnská

Jako občanské sdružení je po Orlu druhou největší křesťanskou organizací v České republice. Byla ustavena v roce 1895 jako nástupní organizace Družstva svatohostýnského. Svatý Hostýn byl starodávným vyhledávaným poutním místem. Vzhledem k rostoucímu počtu poutníků se stále více ozývala potřeba stálé duchovní správy a jejího plného zabezpečení. Z iniciativy dvou příborských kaplanů, ThDr. Jana Schneidera a P. Antonína Cyrila Stojana, vzniklo v roce 1881 Družstvo svatohostýnské s cílem vybudovat pomocí sbírek na Hostýně klášter. Od té doby je Stojanovo jméno až do jeho smrti v roce 1923 nerozlučně spojeno se Svatým Hostýnem. Od samého začátku svého založení Matice svatohostýnská vyvíjí bohatou a velmi užitečnou činnost.

Historie poutního místa

V poutní bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Svatém Hostýně stojí nad hlavním oltářem socha Panny Marie v životní velikosti s Ježíškem, který metá blesky, určené Tatarům zobrazeným

Hlavní oltář se sochou Panny Marie Svatohostýnské foto Karel Kršák

dole. Tito krutí nájezdníci na počátku 13. století ohrožovali Evropu a v roce 1241 vpadli také na Moravu, kde vraždili a drancovali. Lidé hledali pro sebe a svůj nejskromnější majetek útočiště v lesích a na horách. Podle starobylého podání byli ti, kdo se uchýlili na Hostýn, zachráněni přimluvou Panny Marie, která bleskem zapálila ležení divokých nájezdníků. Záchrana byla připisována Matce Boží, jejíž úctu šířili na Moravě sv. Cyril a Metoděj. Podle legendy došli také na Hostýn a zde rozmetali pohanské obětiště a postavili mariánskou kapli.

O dřevěné kapli na Hostýně máme zprávy z druhé poloviny 16. století, kdy ji zřejmě nechal postavit tehdejší majitel bystřického panství Burian Žabka z Limberka pro havíře, kteří zde pro něho měli dolovat železo a stříbro. Záznamy z roku 1625 a 1691 dokládají, že se zde konala procesí poutníků dvakrát ročně a že kaple byla dle tradice vybudována před více než 400 lety.

Původní obraz Panny Marie Ochranitelky znázorňoval Pannu Marii s korunkou na hlavě, jak oběma rukama rozevírá svůj plášť, pod nímž se ukrývá množství klečících lidí, s rukama sepjatýma k prosbě. Tento popis a pozdější vyobrazení je zachyceno ve starých hostýnských písních. Mladší vyobrazení těchto událostí představuje Pannu Marii, jak se vznáší nad Hostýnem,

Obraz Panny Marie Ochranitelky nad vchodem do baziliky foto Karel Kršák

kde jsou rozmístěny hořící nepřátelské stany a prchající Tataři na koních. Pod jedním z těchto starých obrázků je nápis Panna Maryga Hostýnská, jak se od roku 1242 až po rok 1620 uctívala. Obraz nechal zničit v roce 1620 majitel panství Václav Bítovský z Bítova. Manželka Jana z Rottalu, Marie, nechala pro hostýnskou kapli pořídit v roce 1655 nový obraz, na němž je znázorněna malbou na lipovém dřevě Panna Maria s Dítětem stojící na půlměsíci. Hrabě Jan z Rottalu pořídil nadaci pro dva stálé hostýnské kněze.

Rusava – katolický kostel Povýšení sv. Kříže foto Karel Kršák

4. etapa: SVATÝ HOSTÝN – ŠTÍPA

Úsek mezi dvěma významnými poutními místy – Svatým Hostýnem a Štípou – procházíme většinou lesní cestou s výhledy na nádhernou okolní krajinu. Rusava osloví každého turistu.

16 km

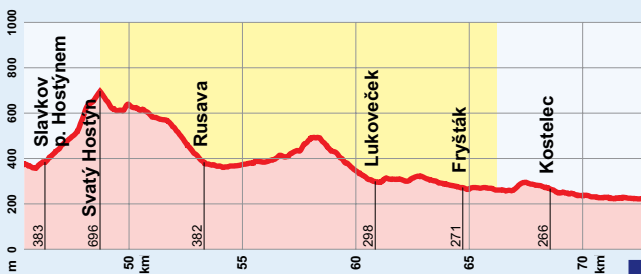

231 m

4 h

 Rozloučíme se se svatohostýnskou bazilikou a vyrážíme po asfaltové cestě směrem k rozhledně. Přitom míjíme **ZASTAVENÍ č. 21E, 21D a 21C**. V první zatáčce míříme směrem k parkovišti (zde je **ZASTAVENÍ č. 21B**), potom dolů 500 m po žluté turistické značce kolem Ovčárny až na rozcestí Pod Valy (**ZASTAVENÍ č. 21A**), kde se napojujeme na modrou turistickou značku, která nás dovede až k rozcestníku Bukovina. Odtud pokračujeme krátkým stoupáním nahoru po žluté turistické značce lesní cestou, po 800 m na ni navazuje (stále žlutá značka) asfaltová cyklostezka, která nás po 1,2 km dovede k rozcestníku v rusavských

4. SVATÝ HOSTÝN – ŠTÍPA

*Grapech. Od nich 2 km postupně prudce scházíme (stále po žluté značce) do obce **RUSAVA**. Jakmile narazíme na silnici, odbočíme vpravo a jdeme 400 m po dvou souběžných turistických značkách (modrá a žlutá) k rozcestníku Rusava (kino, bus). Zde je také umístěno*

 ZASTAVENÍ č. 20.

Ovzduší v horské obci Rusava je přirovnáváno k ovzduší Vysokých Tater a lékaři doporučováno k pobytu pro pacienty astmatiky. Kromě katolického kostela Povýšení sv. Kříže z roku 1779 (na Hořansku) je v dolní části obce také evangelický kostel z roku 1883, u něhož je na faře umístěna pamětní deska význačného evangelického faráře Daniela Slobody (1809–1888), který zde působil přes půl století. Dějiny obce, osobitou kulturu a způsob života místních obyvatel prezentuje Muzeum Rusava.

Rusava – evangelický kostel foto Karel Kršák

 *Od panelu č. 20 jdeme nahoru po asfaltové silnici asi 1 km směrem na Ráztoku. U rozcestníku cykloturistických tras odbočíme doprava a stoupáme po asfaltové silnici (cyklotrasa č. 5121) 1,7 km až na rozcestí U Dubu, kde je **ZASTAVENÍ č. 19.** Od tohoto zastavení jdeme lesem 3 km po zelené turistické značce do obce **LUKOVEČEK**, v ní ulicí Ráztockou, v zatáčce u obecního úřadu zahneme doleva na hlavní silnici*

Fryšták – pohled na Dům Ignáce Stuchlého (vlevo) a na kostel sv. Mikuláše (vpravo) foto Karel Kršák

a po 300 m opět doleva přes potok ke kapli Panny Marie Ustavičné pomoci z roku 1879. Jsme u **ZASTAVENÍ č. 18.** Odtud vyjdeme ulicí Mlýnskou 100 m na ulici Křížovou a jdeme po cyklotrase č. 5036 po asfaltové cestě vedoucí až do Fryštáku.

Zde je na místě upozornění: v Lukovečku nás to svádí jít do Fryštáku dále po hlavní silnici, což není příliš bezpečné. Před městem **FRYŠTÁK** – u **ZASTAVENÍ č. 17** – se cesta napojuje na modrou turistickou značku.

Lukoveček – kaple Panny Marie foto Karel Kršák

Po 1 km dojdeme ke hřbitovu, kde je pohřben **P. Ignác Stuchlý**, zakladatel salesiánského hnutí u nás.

První dochovaná zmínka o existenci Fryštáku se objevuje v polovině 14. století. Dominantu náměstí tvoří po staletí městská radnice, nejstarší budovou zde však je Hrubá hospoda, která byla postavena v polovině 17. století jako panská hospoda. Farní kostel sv. Mikuláše, který stojí na původních gotických základech ze 14. století, vznikl na počátku 18. století. Rozsáhlá budova za ním – Dům Ignáce Stuchlého - sloužila sestřím III. řádu sv. Františka. Po jejich odchodu objekt zakoupil roku 1927 salesiánský řád a zřídil zde gymnázium.

Fryšták proslavili hudební veličáni a rodáci - zasloužilí umělci prof. Jaroslav Kvapil (1892–1958) a Břetislav Bakala (1897–1958).

4. SVATÝ HOSTÝN – ŠTÍPA

P. IGNÁC STUHLÝ

Nejznámějším „fryštáckým“ knězem byl první český salesián P. Ignác Stuchlý. Narodil se 14. prosince 1869 ve slezské Boleslavi. Od roku 1891 studoval teologii v Olomouci, o rok později však odjel do italského Turína, kde vstoupil do řeholní společnosti sv. Jana Boska – k salesiánům. Kněžské svěcení přijal 3. listopadu 1901. Poté střídavě působil jakožto salesián v Itálii a ve Slovinsku. Od roku 1925 začal plánovat založení české salesiánské provincie.

Salesiáni pod vedením Ignáce Stuchlého a Štěpána Trochty přišli do českých zemí v roce 1927 a jejich první dům vznikl právě ve Fryštáku. Za prvních dvacet let školou prošlo téměř tisíc chlapců, kteří dále šířili myšlenky salesiánů. Z tohoto počtu čtvrtina si zvolila duchovní stav. Za okupace německá armáda zabrala některé ústavy, mezi nimi i fryštácký. V dubnu 1950 byl ústav násilně obsa-

P. Ignác Stuchlý
fotoarchiv DIS Fryšták

zen novým komunistickým režimem a jeho chovanci byli „rozprášeni“ po celé republice. Činnost ústavu byla zastavena na plných 40 let. P. Ignác Stuchlý byl odvezen do Domova důchodců do blízkého Lukova, kde zemřel 17. ledna 1953. Pohřben je na fryštáckém hřbitově.

Po listopadu 1989 byla budova vrácena opět salesiánům, kteří zde zřídili Dům Ignáce Stuchlého, kde mladí lidé opět naplňují odkaz svého zakladatele. Za přítomnosti olomouckého arcibiskupa Jana Graubnera byl 20. ledna 2001 ve fryštáckém kostele uzavřen diecézní proces blahořečení P. Ignáce Stuchlého. Akta procesu byla odeslána Kongregaci pro případy blahořečení a svatořečení do Říma.

 *Od hřbitova pokračujeme přes náměstí Míru kolem kostela sv. Mikuláše k hlavní silnici č. 490, kde odbočíme doleva směrem na Zlín. Za hlavní křižovatkou, kterou projdeme rovně, po 100 m odbočíme směrem na **ŠTÍPU** (cyklotrasa č. 5036). Po této cestě dojdeme po 2,5 km k **ZOO Zlín a zámku Lešná**.*

Fryšták – kostel sv. Mikuláše foto Karel Kršák

Zoologická zahrada v zámeckém parku nabízí unikátní pohled na zvířata, která se volně pohybují v bezpečných pavilonech a ohradách.

 Pokračujeme 1 km po hlavní komunikaci k poutnímu kostelu Narození Panny Marie ve Štípě.

Poutní barokní kostel Narození Panny Marie ve Štípě z 18. století spolu s klášterní budovou tvoří jednu z největších a nejkrásnějších staveb olomoucké arcidiecéze. Milostná soška Panny Marie s Ježíškem na hlavním oltáři je jednou ze tří nejstarších mariánských soch na Moravě. Podle stylu pochází ze začátku 14. století. V kostele jsou unikátní dřevěné varhany z roku 1890. Připravované **ZASTAVENÍ č. 16** se nachází v těsné blízkosti renovovaného Mariánského náměstí.

www.stipa.cz

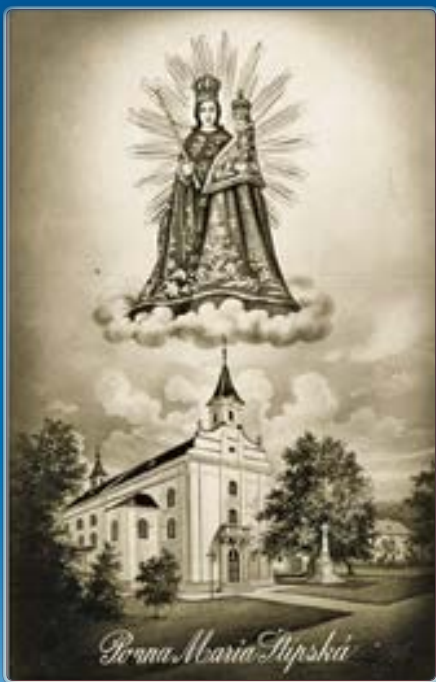

Štípa – historická pohlednice fotoarchiv L. Hnilica

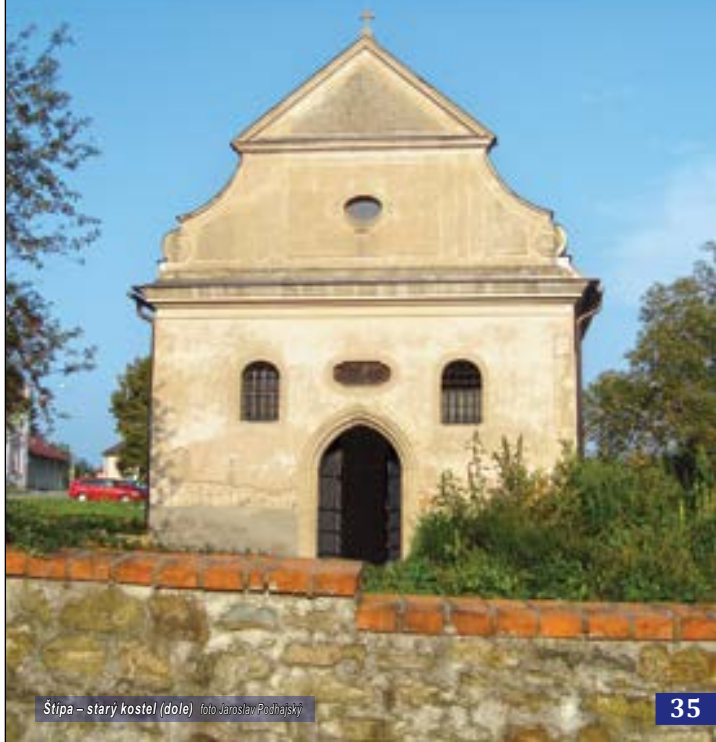
4. SVATÝ HOSTÝN - ŠTÍPA

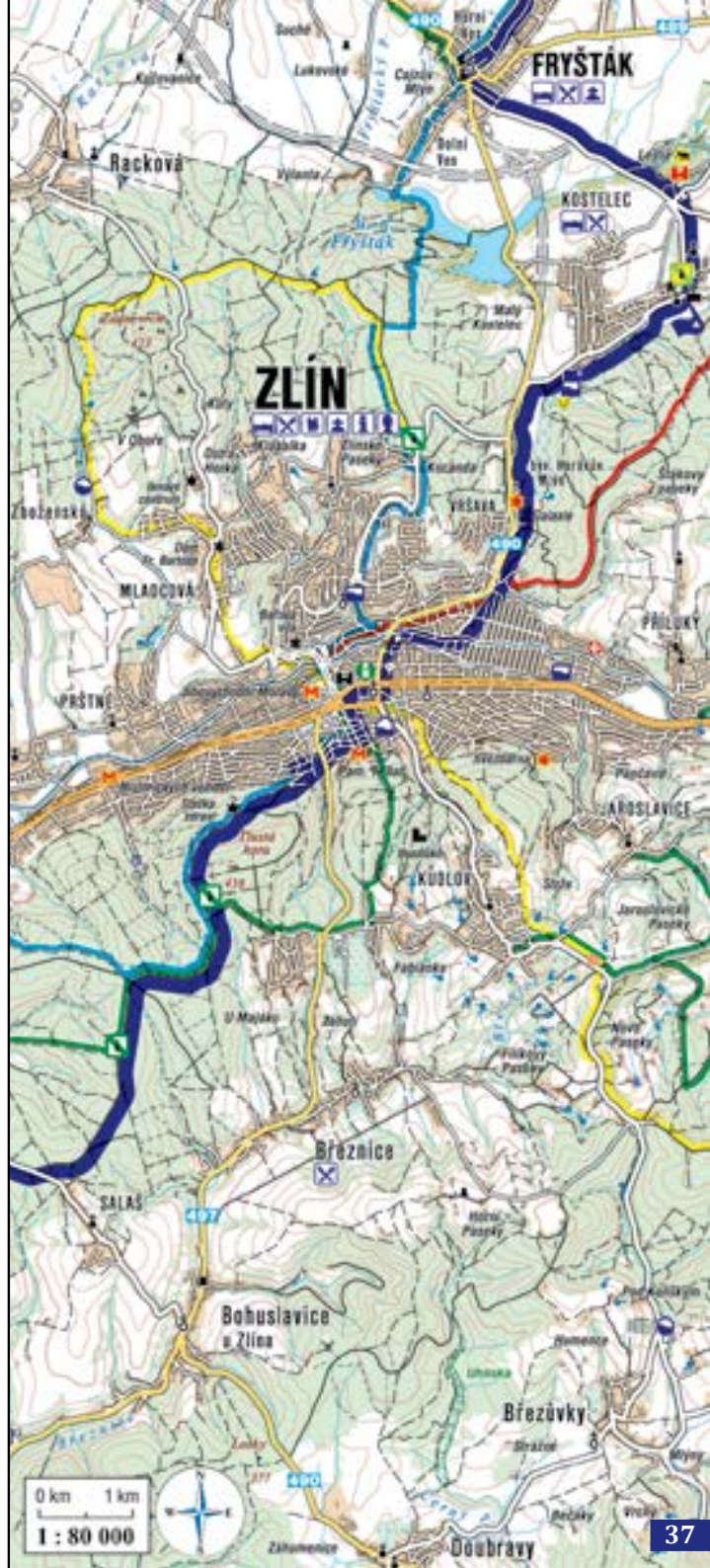
Štípa – kostel Narození Panny Marie *historická pohlednice fotoarchiv L. Hnilce*

Štípa – starý kostel (dole) *foto Jaroslav Podhajský*

0 km 1 km
1 : 80 000

Štípa – poutní barokní kostel Narození Panny Marie foto Jaroslav Podhajský

5. etapa: ŠTÍPA – NAPAJEDLA

Z neporušené přírody přicházíme do moderního krajského města

●●○○○

27,5 km

469 m

7,5 h

Zlína, které je centrem východní Moravy. Kdo by neznal značku Baťa, která jej proslavila u nás i ve světě.

 Od připravovaného **ZASTAVENÍ č. 16** pokračujeme po silnici směrem do Zlína. Na levé straně míváme malý kostelík, který nahradil starší kapli (v kostelíku byla původně umístěna milostná socha Panny Marie Štípské). Po 400 m se napojíme na cyklostezku (cyklotrasa č. 5067), která nás dovede po 6,2 km až do krajského města **ZLÍN** k řece Dřevnici.

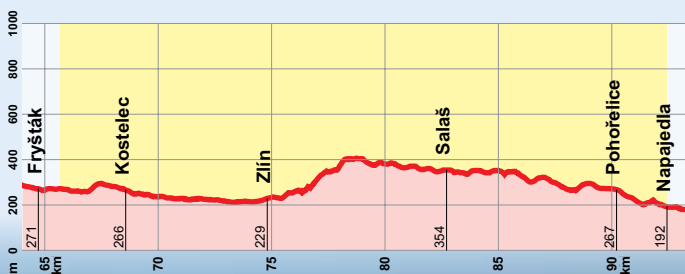

5. ŠTÍPA - NAPAJEDLA

Krajské město Zlín je dnes domovem 75 000 obyvatel a svým ekonomickým potenciálem si udržuje svébytné postavení mezi důležitými městy České republiky. Jako zahradní město, harmonicky vsazené do krásného přírodního prostředí, zůstává ojedinělým příkladem architektury a urbanismu

20. století. Důležitým mezníkem zlínské historie se stal rok 1894, kdy zde byla založena obuvnická firma rodiny Baťových. Díky zcela výjimečnému růstu a prosperitě firmy a vlivu Tomáše Bati (1876–1932) se stal Zlín v meziválečném období moderním městským centrem, vynikající architektonickým stylem i životním tempem. Působením významných architektů (Jan Kotěra, František Lydie Gahura, Miroslav Lorenc, Vladimír Karfík) získal Zlín evropsky ojedinělý charakter funkcionalistického města, o které se živě zajímal i známý francouzsko-švýcarský architekt Le Corbusier.

5. ŠTÍPA – NAPAJEDLA

Střed města tvoří bývalé tovární objekty firmy Baťa, 78 m vysoký „mrakodrap“ (1938), obchodní dům, nově zbudované univerzitní centrum, bývalé internáty, proslavené „baťovské domky“ a Městské divadlo (1967). Z památek připomeňme zámek (1571) a farní kostel sv. Filipa a Jakuba (v nejstarší

Zlín – budova 21 „mrakodrap“ foto Zuzana Karňáková

podobě se objevuje kolem roku 1390), funkcionalistický evangelický kostel (1937) a na sídlišti Jižní Svahy druhý římskokatolický kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů (2003). Kulturní zajímavostí města jsou mimo jiné zlínské filmové ateliéry, proslavené v 60. letech 20. století animovanými a trikovými filmy Karla Zemana a Hermíny Týrlové. V roce 2000 byla ve Zlíně založena Univerzita Tomáše Bati, o rok později se Zlín stal metropolí nového Zlínského kraje. Za zmínku rozhodně stojí také nové Kulturní a univerzitní centrum (2011) navržené architektkou Evou Jiříčnou.

 Když narazíme na řeku Dřevnici, dáme se doprava a jdeme po Fügnerově nábřeží až k hlavní silnici. Zde odbočujeme doleva, projdeme pod železničním mostem a při stálém mírném stoupání se dostáváme ke kostelu sv. Filipa a Jakuba, před nímž je parkoviště. Když se postavíme tak, aby před námi byl kostel a mezi námi a ním parkoviště, jdeme doprava hlavní třídou Tomáše Bati až do parku, na jehož západní straně narazíme na modrou turistickou značku. Po ní se dáme doleva ke Kongresovému centru (sídlo zlínské Filharmonie Bohuslava Martinů).

Zlín – kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů foto Veronika Křížková

Odtud je také pěkný pohled na urbanistické řešení Zlína, vč. slavného „Bařova mrakodrapu“ (dnes sídlo Zlínského kraje). Na jeho střeše je možné navřítvit kavárnu s unikátním výhledem na celé město.

 *Od Kongresového centra pokračujeme po modré turistické značce nahoru k zimnímu stadionu Luďka Čajky, který mívíme a pokračujeme do lesa, kde jdeme po Stezce zdraví (stále po modré značce) cca 3 km k **ZASTAVENÍ č. 15**. Odtud jdeme 200 m po asfaltové cestě po modré turistické značce k rozcestníku **Pod Tlustou horou**, od něhož pokračujeme souběžně po zelené i modré turistické značce, až dojdeme po 1,3 km k rozcestníku **U Boudy**. Od něj vyrazíme 500 m po zelené turistické značce, která nás dovede k **ZASTAVENÍ č. 14**.*

Od tohoto zastavení pokračujeme 2 km po lesní asfaltové cestě až k silnici (v tuto chvíli už nejdemo po zelené značce). Po ní zahneme doprava a putujeme ke křižovatce (cca 600 m), kterou přejdemo přímým směrem.

Malenovice – Svatá voda foto Zuzana Karřiková

*Po 700 m odbočujeme doprava na lesní cestu, která po 100 m narazí opět na zelenou turistickou značku. Dáme se doleva a dojdeme po zhruba 1 km ke **Svaté vodě**, k **ZASTAVENÍ č. 13**.*

Toto oblíbené poutní a výletní místo se nachází v lese 7 km jihozápadně od Zlína a je hojně navřtěvováno poutníky a turisty nejen z okolí, ale i ze vzdálených míst. Velmi oblíbená je voda ze zdejšího pramene, o níž se traduje, že má léčivé účinky. Již od začátku 19. století zde hledaly pomoc maminky malých nemocných dětí, které tu zavěřovaly děřské kořilky z vděčnosti za uzdravení. Původní lesní kaplička z roku 1854 byla v roce 1963 nahrazena kaplí novou a zároveň byla upravena i lurďská jeskyně a okolí pramene.

5. ŠTÍPA – NAPAJEDLA

 *Od Svaté vody (Kaménky) jdeme do kopce po žluté turistické značce asi 400 m až k silnici. Zde odbočujeme doprava a pokračujeme 1,6 km k **ZASTAVENÍ č. 12.***

*Do obce **OLDŘICHOVICE** jdeme dále po silnici (s pěkným výhledem na město Otrokovice). Po 700 m můžeme filiiální kostel sv. Zdislavy (1997) a pokračujeme 3 km směrem na Pohořelice. Již před obcí po levé straně vidíme farní kostel sv. Jana Nepomuckého.*

Oldřichovice – kostel sv. Zdislavy foto Karel Kršák

*V **Pohořelicích** projdeme přímo kruhovým objezdem a dalších 600 m jdeme po silnici dolů do **NAPAJEDEL**. Za první hospodou se dáme doleva mezi panelovými domy a pak polní cestou mezi nimi a vodojemem ulic Za Humny po 400 m přijdeme na hřbitov.*

Na hřbitově se můžeme zastavit u hrobu karmelitánské sestry Aničky Zelíkové, kandidátky blahorečení v olomoucké arcidiecézi.

 *Od hřbitova se po 200 m směrem dolů dostaneme k farnímu kostelu sv. Bartoloměje, u něhož je **ZASTAVENÍ č. 11.***

Obec Napajedla je poprvé připomínána v roce 1366 v souvislosti s mýtem; od roku 1898 je městem. K jeho nejvýznamnějším památkám patří novorenesanční budova radnice (1904), farní kostel sv. Bartoloměje (1712)

Napajedla – radnice foto Karel Kršák

a zámek postavený v letech 1764 až 1769 ve stylu francouzského baroka. Nad hřbitovem, směrem ke kopci Kalvárie, jsou pozůstatky křížové cesty z roku 1731. Na vrcholu Kalvárie se nacházejí tři památkově chráněné barokní kříže. Napajedla jsou známá také slavným hřebčínem anglických plnokrevníků založeným v roce 1886. Z Napajedel pochází řada dalších známých osobností: armádní generál, francouzský legionář Josef Šnejdárek (1875–1945), klavírní virtuos a čestný občan města Rudolf Firkušný (1912–1994), skautský vůdce Jaroslav Jerry Hodný (1898–1942) a řada dalších.

ANIČKA ZELÍKOVÁ

Narodila se v Napajedlích 19. července 1924. Určující vliv na její duchovní vývoj měly řádové sestry Svatého kříže, které v té době v Napajedlích působily. Již v útlém dětství se u Aničky projevoval sklon k meditaci, i v čase dětských her chodila do klášterní kaple. Denně byla na mši svaté a denně byla u svatého přijímání.

Anička Zelíková
foto z náhrobku v Napajedlích

Rozhodující událost jejího života se odehrála před Velikonocemi roku 1938, kdy na Zelený čtvrtek náhodou vyslechla rozhovor své matky s příbuznou o dobrovolném potratu jedné blízké osoby. Byla tím vnitřně hluboce otřesena a nabídla se Bohu jako smírná oběť za tyto hříchy. Chtěla dát život za život, přestože žila ráda. Těžká nemoc jí přinášela velké bolesti a pomalu stravovala její síly. Ona ji však přijala jako odpověď Boha na svoji nabídku. Anička trpěla silnou tuberkulózou a již v roce 1939 se lékaři vzdali naděje, že ji zachovají při životě. Od dětství se toužila stát řeholnicí. Jejím vzorem byla sv. Terezie z Lisieux. Nedlouho před smrtí se jí splnilo velké přání - byla přijata do III. řádu karmelitánek jako sestra Marie od svátostného Srdce Ježíšova. Řídila se heslem: Chci dát Ježíši všechno! Psala si duchovní deníky, pečlivě ukryté i před zraky rodičů. Zpovědníkem a duchovním vůdcem jí byl budoucí českobudějovický biskup ThDr. Josef Hlouch, který později, jako první, sbíral materiály k procesu jejího blahořečení. Napsal o ní obsáhlou knihu, ve které vylíčil velikost Aniččiny oběti, zbožnosti a duchovní hloubky jejích myšlenek. Zemřela v 17 letech 11. září 1941 při ranním zvonění Anděl Páně se šťastným úsměvem a se slovy: "Všechno je tak krásné. Nechtěla bych s nikým měnit. Miluji Ježíše, mám ho tolik ráda."

Baťův kanál foto Karel Kršák

6. etapa: NAPAJEDLA – VELEHRAD

A je zde další město – Napajedla, známé nejen hřebčínem, ale také

●●○○○

18,8 km

175 m

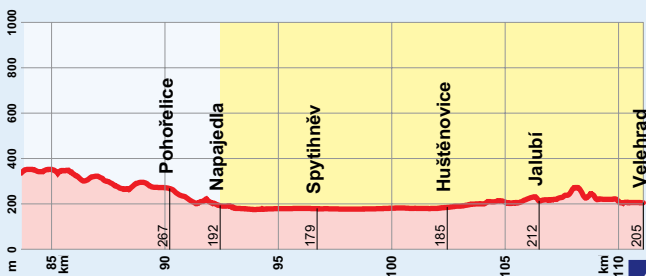

4,7 h

Baťovým kanálem. Jez ve Spytihněvi je častým cílem cykloturistů. Po rovině putujeme až na Velehrad.

 Z centra města jdeme po hlavní silnici směrem doleva (od kostela, který máme za zády). Ulicí 2. května se dostaneme k rekreačnímu areálu **Pahrbek** k **ZASTAVENÍ č. 10**. Tento úsek trasy měří 2,5 km. Za recepcí přejdeme doprava mezi ploty k řece Moravě a pokračujeme stezkou kolem řeky 1,2 km k **ZASTAVENÍ č. 9**. Po stejné straně jdeme dále ke **spytihněvskému jezu**. V blízkosti by mělo být nové **ZASTAVENÍ č. 8**.

Nejstarší zmínka o obci Spytihněv je z roku 1141. Založení osady je spojeno se jménem knížete Břetislava I., který zde založil zeměpanský hrad a nazval jej po svém synovi – Spytihněv. V písemných zmínkách z 12. století se významně připomínal

6. NAPAJEDLA – VELEHRAD

rozsáhlý majetek zdejšího kostela Panny Marie. Od roku 1318 patřila obec i s tvrzí olomouckým biskupům. Ve známé listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka z roku 1141, jež vznikla u příležitosti přenesení katedrálního kostela v Olomouci od sv. Petra k sv. Václavu, je vypsán majetek moravské církve. V listině jsou jmeno-

Spytihněv – kostel Nanebevzeří Panny Marie foto Karel Kršák

vány tzv. krstné kostely moravské, u kterých jedině se směly podávat svátosti a pohřbívat. Jedním z nich byl také kostel spytihněvský, jeho správcem byl arcijáhen. Z obsahu listiny je zřejmé, že ve Spytihněvi stál již kostel. Spytihněv byla tak jedním ze šesti arcijáhenství na Moravě, vedle Olomouce, Přerova, Břeclavi, Brna a Znojma. Barokní farní kostel Nanebevzeří Panny Marie pochází z roku 1740.

 Pokračujeme kolem vodní elektrárny, vpravo přejdeme řeku Moravu a dáme se doleva podél Baťova kanálu po jeho **levém břehu** až po 2,4 km narazíme na most a Baťův kanál přejdeme. (Druhou alternativou, kterou lze bezpečně použít spíše v měsících, kdy není velký provoz cyklistů, je jít po pravém břehu Baťova kanálu po cyklostezce.) Podél Baťova kanálu bychom měli narazit na další nová **ZASTAVENÍ č. 7 a 6.**

Huštěnovice – kostel sv. Anny foto Karel Kršák

U huštěnovického dřevěného mostu (cca 7,5 km od přejetí Baťova kanálu) odbočíme u **ZASTAVENÍ č. 5** vpravo na polní cestu, která nás dovede po 1,5 km do obce **HUŠTĚNOVICE** k farnímu kostelu sv. Anny.

Huštěnovice patří k obcím, které mají velký počet významných rodáků, jejichž význam

přesáhl daleko její hranice. Patří k nim bezesporu generál Rudolf Králíček (1862–1946), ruský legionář Antonín Směták (1890–1918), MUDr. Jan Maňásek (1898–1943), legenda dostihového sportu Hynek Býček (1898–1992), dominikánský kněz a profesor PhDr. Petr Metoděj Habáň (1899–1984) nebo řeholní sestra Marie Vojtěcha Hasmandová (1914–1988).

MARIE VOJTĚCHA HASMANDOVÁ

Narodila se 25. března 1914 v Huštěnovicích v početné rodině sedmi dětí. Již ve 13 letech jako školní čekatelka vstoupila do kláštera boromejek ve Frýdlantu nad Ostravicí. 19. března 1940 složila věčné sliby. Její řeholní jméno bylo Vojtěcha.

Působila nejdříve jako učitelka v Třeboni (od r. 1934 do r. 1942), poté za II. světové války jako ošetrovatelka v nemocnici ve Slaném. Po válce byla ředitelkou školy v Brně-Lišni (1945–1949), pak působila v mateřinci v Praze.

Marie Vojtěcha Hasmandová
fotoarchiv Milosrdných sester sv. Karla Boromejského

V roce 1950 byla jmenována představenou Neumannea v Prachaticích. Zde ukryla kněze pronásledovaného komunistickou Státní bezpečností. V roce 1952 byla zatčena a ve vykonstruovaném procesu byla 19. září 1953 odsouzena krajským soudem v Českých Budějovicích k osmi letům vězení za údajnou špionáž a velezradu. V průběhu věznění onemocněla tuberkulózou. V roce 1960 byla propuštěna na všeobecnou amnestii.

Od r. 1970 byla opakovaně zvolena na tři funkční období generální představenou Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského. Jako generální představená vedla v době totality necelých 18 let své řeholní společenství ke skutečné obnově řeholního života v souladu se směrnicemi Druhého vatikánského koncilu. Vyznačovala se neobyčejnou věrností v řeholních zásadách, radostnou zbožností a odvážnou prací pro nová řeholní povolání. V roce 1979, při příležitosti zasedání Federace boromejek v Římě, se osobně setkala s papežem Janem Pavlem II.

V říjnu 1987 vážně onemocněla. Byl jí diagnostikován zhoubný nádor na plicích. Zemřela 21. ledna 1988 v komunitě ve Znojmě-Hradišti ve věku nedožitých 74 let. Pohřbena je ve Znojmě. V roce 1996 brněnský biskup Vojtěch Cikrle ustanovil komisi k zahájení procesu blahořečení Matky Vojtěchy Hasmandové, které spěje k zakončení ve Vatikánu.

6. NAPAJEDLA – VELEHRAD

 V Huštěnovicích přejdeme hlavní silnici I/55 vedoucí z Otrokovic do Uherského Hradiště a přes železniční přejezd po silnici dojdeme po 1,5 km na začátek obce **SUŠICE** k autobusové zastávce, kde je **ZASTAVENÍ č. 4.**

První zmínka o Sušicích pochází z roku 1344 v souvislosti s odkazem lánu velehradského kláštera. V obci se nachází kaple Panny Marie z roku 1886.

 Po zhruba 100 m odbočíme doleva

a po 1,5 km chůze po polní cestě dojdeme do obce **JALUBÍ**, kde je farní kostel sv. Jana Křtitele (1764).

K němu přijdeme po polní cestě vedle hospodářských budov. Od kostela pokračujeme k autobusové točce, zde se dáme vlevo přes potok přímo a pak vlevo mezi domy k hřišti. Kolem něj jdeme dál po polní cestě – směr **MODRÁ**.

Uprostřed cesty je **ZASTAVENÍ č. 3**, od něhož lze za dobré viditelnosti zahlédnout obě poutní místa - docela blízko velehradskou baziliku a na vzdáleném horizontu baziliku na vrcholu Hostýna.

Obec Jalubí vznikla v letech 1250 až 1265 na velehradském panství, později patřila k Napajedlům, poté krátce k Buchlovicím a od roku 1621 opět k Velehradu. Ve 14. století byl v Jalubí vystavěn gotický kostel, který ale v roce 1421 vypálili spolu s celou vsí husité. Uprostřed návsi spatříme mýtný a hraniční kámen. Nad obcí stojí místními obyvateli vybudovaná replika původního větrného mlýnu, který byl zničen během II. světové války.

 *Polní cesta nás přivede k silnici vedoucí z Modré směrem na Bunč. U obrázku sv. Cyrila a Metoděje odbočíme doleva dolů do obce a v ní hned po cyklostezce vlevo východním okrajem obce, odkud se už otevře pohled na velehradskou baziliku s hradem Buchlov v pozadí. Obejdeme archeoskanzen z východní strany a dojdeme k **ZASTAVENÍ č. 2**. Vzdálenost mezi zastaveními 2 a 3 jsou 2 km.*

Obec Modrá je známá archeologickým skanzenem, který leží na východním okraji obce při příjezdu ze Starého Města. Představuje rekonstrukce řady slovanských objektů sídelní i výrobní povahy z období Velké Moravy. Skanzen je situován v blízkosti objevených základů velkomoravského kostela z 9. století, který na počátku 13. století využili cisterciáci jako klášterní provizorium. Poblíž těchto základů byla v roce 2000 péčí obce Modrá dokončena rekonstrukce původní stavby velkomoravského kostela. Skanzen žije každodenním životem, naučnými představeními, programy, pokusnými tavbami kovů, výrobou keramiky, zemědělskou výrobou i neustále prováděným archeologickým výzkumem. V sousedství archeoskanzenu stojí nově vybudovaná unikátní Botanická a sladkovodní expozice Živá voda.

6. NAPAJEDLA – VELEHRAD

 *Přejdeme silnici a z přírodního parkoviště jdem chodníkem mezi rybníky na cyklostezku lemovanou kamennými zastaveními Poutní cesty růžence. Poslední je těsně u velehradské baziliky. V poutním areálu nalezneme **ZASTAVENÍ č. 1.***

VELEHRAD

Obec se nachází mezi výběžky Chřibů 7 km od Uherského Hradiště. Velehrad je nadregionální poutní centrum, které jedinečným způsobem symbolizuje duchovní blízkost, podstatu a integritu středoevropských kultur. V tomto smyslu je jeho význam pocítován i v povědomí většiny východních středoevropských národů, a to zvláště od druhé poloviny 19. sto-

Velehrad – bazilika foto Karel Kršák

letí, kdy se nově rozvinula a zmohtněla velehradská poutní tradice. Unionistické sjezdy konané na Velehradě již před první světovou válkou byly prvními červánky předznamenávajícími novou dobu ekumenismu, které předurčily toto moravské poutní místo k tomu, aby se stalo jakýmsi duchovním mostem mezi Západem a Východem.

Poutníci jdou na Velehrad, pohlednice z roku 1927 fotoarchiv PhDr. Mgr. Josefa Paly

Velehrad – bazilika foto Karel Kršák

Stručná historie

Jméno Velehrad (Veligrad = velký hrad) je staroslovanského původu a prastará tradice jej spojuje s ústředím Velké Moravy. Na základě archeologických nálezů lze soudit, že velkomoravský Veligrad byl lokalizován v dnešním Starém Městě.

Moravský markrabě Vladislav Jindřich založil poblíž této trhové vsi Veligradu, která je poprvé jmenována v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka z roku 1141, první cisterciácký klášter na Moravě. Mniši jej osídlili v listopadu 1205. Rozsáhlý komplex kláštera vybudovaný v pozdním románském slohu s vlivem rané gotiky byl dokončen ve 40. letech 13. století. V důsledku válečných a živelných pohrom však prodělal řadu přestaveb nejprve v renesančním slohu a konečnou podobu vtisklo komplexu baroko. Konec cisterciáckému klášteru na Velehradě učinil zákaz v roce 1784.

Obnovy se dočkal ve druhé polovině 19. století v souvislosti s jeho přerodem v hojně navštěvované poutní místo, přičemž významné milníky představují miléniová jubilea v letech 1863, 1869 a 1885 (příchod sv. Cyrila a Metoděje na Moravu, smrt sv. Cyrila a smrt sv. Metoděje). Tuto proměnu umožnilo vlastenecké a náboženské nadšení vynikajících osobností z řad kněží v čele s Františkem Sušilem (1804–1868), Ignátem Wurmlem (1825–1911) a Antonínem Cyrilem Stojanem (1851–1923).

Množství přicházejících poutníků si žádalo opětovné osídlení Velehradu některým z řádů. Proto sem byl v roce 1890 povolán jezuitský řád, který zde působil až do roku 1950, kdy komunistický režim násilně ukončil činnost všech mužských klášterů a řeholních domů.

Význačné osobnosti

Na Velehradě bydlí a má svůj ateliér se slévárnou akademický sochař Otmar Oliva (1952), autor výzdoby papežské kaple Redemptoris Mater ve Vatikánu.

Velehrad je nerozlučně spojen se jménem olomouckého arcibiskupa ThDr. Antonína Cyrila Stojana (1851–1923), který je pohřben v bazilice. Svůj hrob v bazilice má také kardinál Tomáš Špidlík (1919–2010), významný český katolický teolog. Na velehradském hřbitově je pohřbeno několik významných osobností veřejného života, např. Mons. Jan Šrámek (1870–1956), předseda londýnské exilové vlády, nebo bývalý prorektor Univerzity Palackého v Olomouci a znalec Velehradu Mons. František Cinek (1888–1966), a český filolog, slavista, literární historik a překladatel profesor Josef Vašica (1884–1968).

Památky a zajímavosti

Dominantou Velehradu je bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje, poprvé posvěcena už v roce 1228, dnešní podoba je výsledkem barokní přestavby. V jejím podzemí je expozice s pozůstatky středověkého kláštera a barokními kryptami. V centru obce se nachází Velehradský dům sv. Cyrila a Metoděje, který vznikl rekonstrukcí bývalých hospodářských budov, sýpky a konírny, jejichž nejstarší část pochází z druhé poloviny 16. století. Nezastupitelné místo v obci má exerciční a poutní dům Stojanov (1924). Na prostranství parkoviště uprostřed obce se dochovala socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1745, před západní klášterní branou proti Buchlovské ulici stojí mariánská socha na sloupu s korintskou hlavicí (1681), při silnici na Salaš je pomník padlému americkému

Velehradský dům sv. Cyrila a Metoděje foto Karel Kršák

letci, u rozcestí na Modrou stojí pískovcový sloup se soškou trpícího Krista (1703). Kaple sv. Jana Nepomuckého (1715) stojí u barokního kamenného mostu přes potok Salašku, který nechal zbudovat poslední velehradský opat Filip Zuri v letech 1764 až 1766. Poblíž baziliky stojí novogotický kostelík Zjevení Páně, lidově zvaný Cyrilka. Na obnoveném prostranství před bazilikou nalezneme také pitnou vodu k občerstvení každého přicházejícího poutníka.

Poutní tradice

Hlavní celonárodní pouť na Velehradě se koná vždy 5. července v den státního svátku – Dne slovanských věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje. V předvečer této pouti se zde koná charitativní Koncert lidí dobré vůle.

Velehrad se stal od počátku 20. století významným moravským poutním místem díky P. Antonínu Cyrilu Stojanovi (1851–1923).

Pro velehradský kostel Nanebevzetí Panny Marie vyžádal olomoucký arcibiskup Leopold Prečan u papeže Pia XI. v roce 1928 titul „bazilika menší“, tentýž papež v roce 1932 povolil užívat druhý titul (zasvěcení) baziliky sv. Cyrila a Metoděje. Nástup totalitních režimů výrazně ochromil rozvoj Velehradu a došlo dokonce k pokusům o manipulaci s cyrilometodějskou tradicí (mírová pouť v roce 1950). V období „Pražského jara“ bylo na Velehradě v květnu 1968 založeno Dílo koncilové obnovy. V závěru roku 1980 prohlásil papež Jan Pavel II. sv. Cyrila a Metoděje za spolupatrony Evropy a tím – ještě v době rozdělené Evropy – inicioval její duchovně integrační proces s přesvědčením, že musí „dýchat oběma plícemi“. U příležitosti 1100. výročí smrti sv. Metoděje věnoval Velehrad – jako znamení své přítomnosti – Zlatou růži. Na cyrilometodějské pouti konané 7. července 1985, kde papeže zastupoval kardinál Agostino Casaroli, poutníci poprvé veřejně spontánně dali najevo svůj nesouhlas s potlačováním náboženské svobody v bývalém Československu.

Papež Jan Pavel II. na Velehradě 22. 4. 1990 fotoarchiv Arcibiskupství olomoucké

O pět let později – 22. dubna 1990 – se uskutečnila první papežská návštěva v dějinách Velehradu i naší země. Touto událostí se začaly psát novodobé dějiny Velehradu. Po čtyřiceti letech se na Velehrad opět vrátili jezuité. V roce 2004 zde bylo obnoveno gymnázium. V letech předcházejících jubileu 2013 (výročí 1150 let od příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu) byla na Velehradě realizována v režii místní farnosti rozsáhlá stavební obnova z evropských a státních prostředků i darů věřících.

Malice velehradská

Sdružuje občany, kteří mají hluboký vztah k poutnímu místu Velehrad. Usiluje o jeho kulturní, duchovní i hmotný rozvoj. Malice velehradská má přes 900 členů. Od roku 2007 vydává svoji ročenku, která vychází vždy na konci ledna. Tento almanach netvoří jen výroční zprávu za uplynulý rok, ale přináší řadu hodnotných článků, které se týkají ekumenismu, poutnictví, historie Velehradu, pastorace, teologie, spirituality aj.

Velehrad – Stojanovo gymnázium foto Karel Krášk

ANTONÍN CYRIL STOJAN

Narodil se 22. května 1851 v domkářské rodině v Beňově u Přerova. V jedenadvaceti letech vstoupil do arcibiskupského semináře v Olomouci a po čtyřletém studiu byl vysvěcen na kněze v Olomouci 5. července 1876. Po krátkém působení v Šilperku (Štítý) přešel do Příbora, kde působil jedenáct let. V tomto období se rozvinula jeho práce na zvelebení Hostýna a Velehradu. Z Příbora odešel jako „čestný občan“, aby vystřídal kněžské působení ve Svěbohově (1887–1888) a Dražovicích u Vyškova, kde byl dvacet let farářem. V roce 1897 vstoupil také do veřejného života. Stal se poslancem a byl jím až do své smrti – plných 26 let. V letech 1908 až 1917 byl proboštem u sv. Mořice v Kroměříži, pak byl čtyři roky sídelním kanovníkem Metropolitní kapituly u sv. Václava v Olomouci. Po odstoupení kardinála Lva Skrbenského spravoval od 1. října 1920 olomouckou arcidiecézi jako kapitulní vikář (dočasný správce diecéze). Papež Benedikt XV. ho 10. března 1921 jmenoval olomouckým arcibiskupem. Zemřel v Olomouci 29. září 1923 ve věku 72 let. Pohřben je v Královské kapli velehradské baziliky.

Antonín Cyril Stojan
fotoarchiv Arcibiskupství olomoucké

Arcibiskup Stojan nesl od biřmování také jméno Cyril, jehož tradici se pokoušel po celý život rozvíjet. Toužil po sblížení západních a východních křesťanů. Snažil se proto o povznesení kláštera na Velehradě. V roce 1902 spolu s P. Janem Cibulkou založil Družstvo Velehrad, kde byl jednatelem a později předsedou. Stál také u zrodu Akademie velehradské. Na Velehradě uspořádal několik unionistických kongresů a přispěl tak k rozvoji ekumenického hnutí.

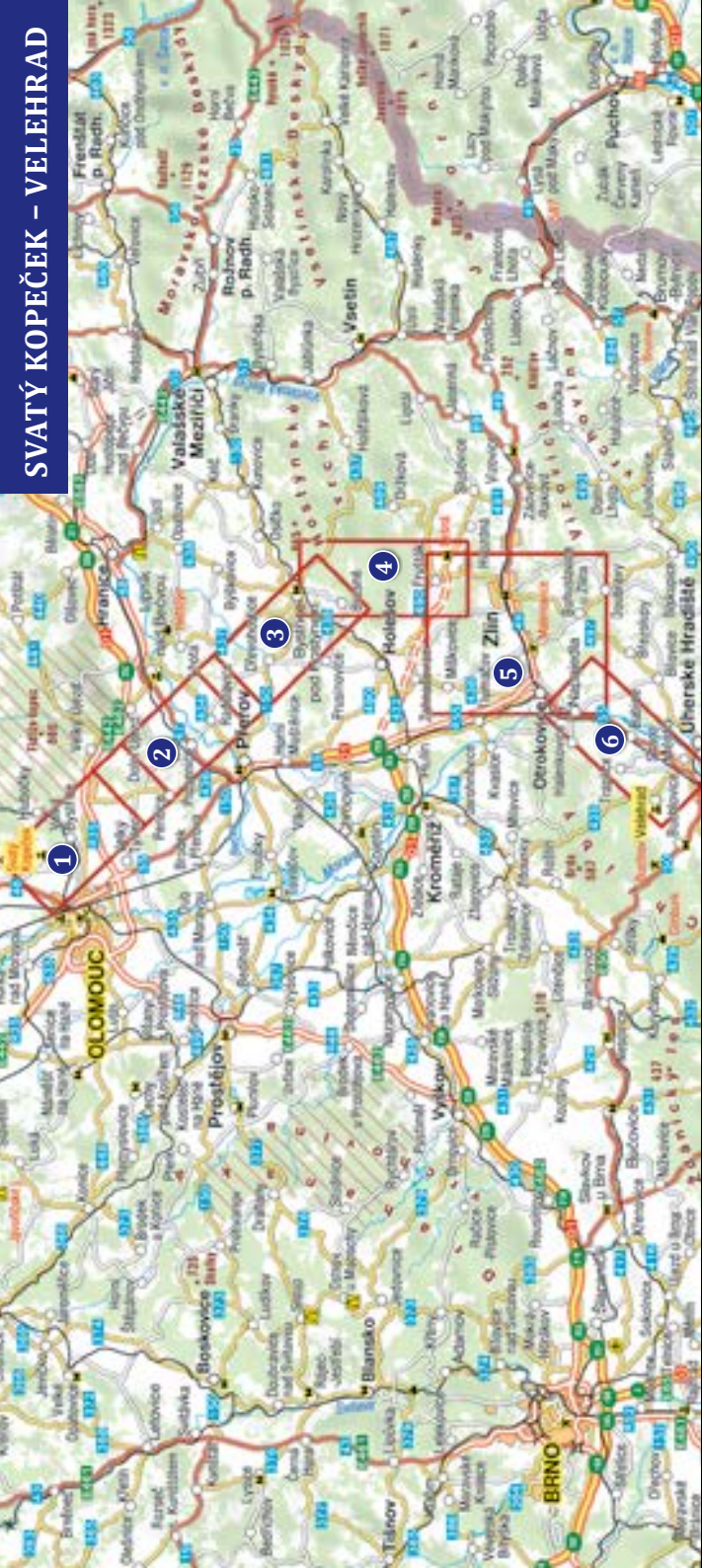
Velký význam má také Stojanova péče o další moravské poutní místo Svatý Hostýn. Zde založil v roce 1881 Družstvo svatohostýnské, které se staralo o rozvoj tohoto nejnavštěvovanějšího moravského poutního místa. Od počátku své kněžské dráhy pořádal Stojan každoroční hostýnské poutě. Z jeho popudu navštívil Svatý Hostýn v roce 1897 také císař František Josef I.

Stojanův příkladný křesťanský vztah k bližnímu, bez rozdílu politického nebo náboženského smýšlení, zejména k sociálně slabým a potřebným, jeho příslovečná dobrota, štědrost a bezmezná obětavost vedly jeho nástupce Josefa Karla Matochu k zahájení beatifikačního procesu. V olomoucké arcidiecézi si získal přezdívku „tatiček Stojan“. Do značné míry byl tento arcibiskup hanáckým příkladem francouzského biskupa Myriela z Hugových „Bídníků“, bez francouzské uhlazenosti a duchaplnosti ovšem, ale zato s bodrostí a otevřeností moravského sedláka.

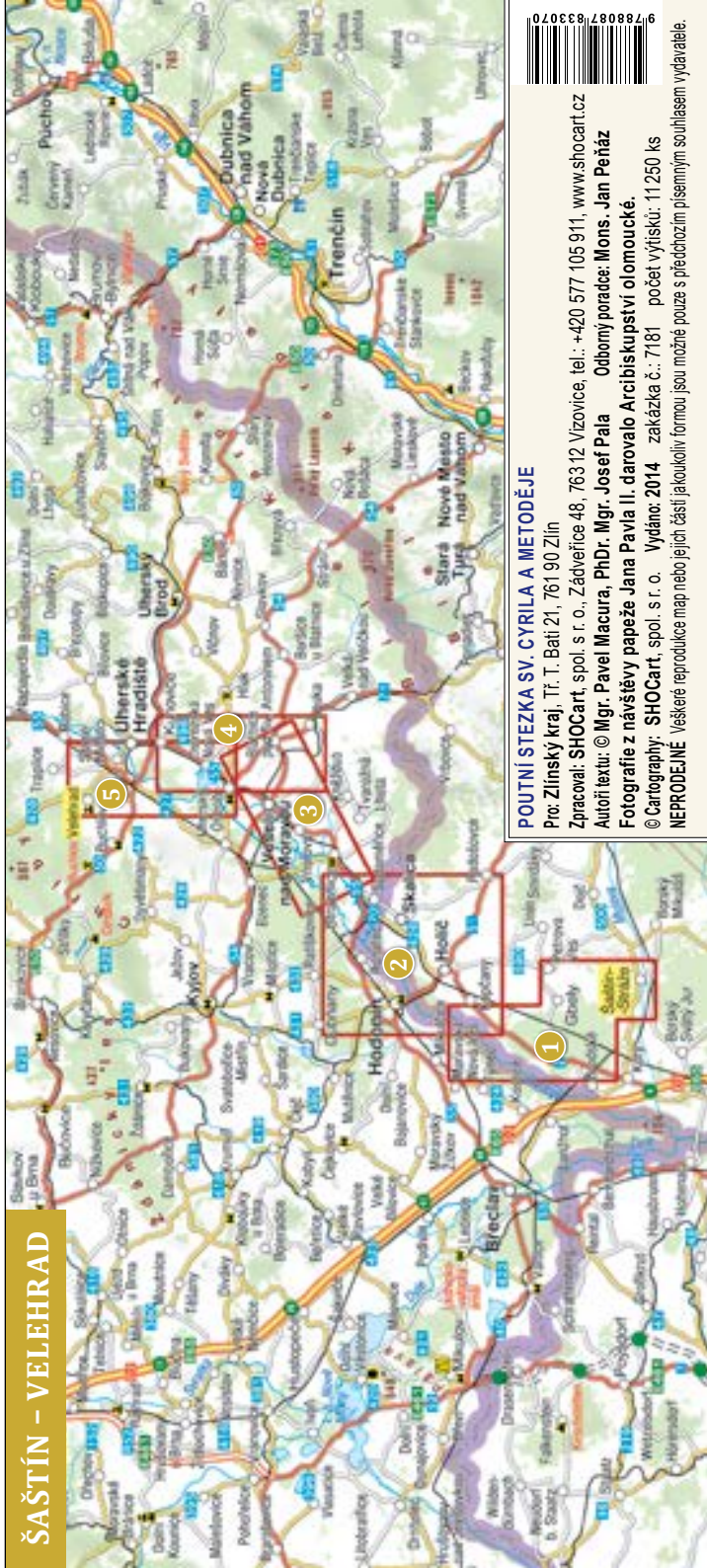

SVATÝ KOPEČEK - VELEHRAD

ŠAŠTÍN - VELEHRAD

POUTNÍ STEZKA SV. CYRILA A METODĚJE

Pro: Zlínský kraj, Tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín

Zpracoval: SHOCart, spol. s r. o., Závěrečné 48, 763 12 Vizovice, tel.: +420 577 105 911, www.shocart.cz

Autoři textů: © Mgr. Pavel Macura, PhDr. Mgr. Josef Pala Odborný poradce: Mons. Jan Peňáz

Fotografie z návštěvy papeže Jana Pavla II. darovalo Arcibiskupství olomoucké.

© Cartography: SHOCart, spol. s r. o. Vydáno: 2014 zakázka č.: 7181 počet výtisků: 11 250 ks

NEPRODEJNÉ Všechné reprodukce map nebo jejich částí jakoukoliv formou jsou možné pouze s předchozím písemným souhlasem vydavatele.

